

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: TT-20S/152/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2020200277
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jeannette Hajdinová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:2020200277.4

Uznesenie

Správny súd v Bratislave v právnej veci žalobkyne: A. B., narodená XX.X.XXXX, bytom C. XXX, adresa na doručovanie: D. E., A., A. XXX, proti žalovanému: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Tomášikova 14366/64A, za účasti: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., IČO: 36919001, so sídlom v Bratislave, Dúbravská cesta 14, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 24702/2020/SV/70950 zo dňa 16.9.2020, takto

rozhodol:

- I. Správny súd v Bratislave konanie **z a s t a v u j e**.
- II. Žalovanému a ďalšiemu účastníkovi sa právo na náhradu trov konania **nepriznáva**.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania

1. Právny predchodca žalovaného Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky rozhodnutím č. 24702/2020/SV/70950 zo dňa 16.9.2020 zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Trnava, odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU-TT-OVBP2-2019/039506/PI, OU-TT-OVBP2-2020/006933/PI zo dňa 11.6.2020 o vyvlastnení vlastníckeho práva žalobkyne k častiam pozemkov zodpovedajúcim jej spoluvlastníckemu podielu v katastrálnom území C. vo verejnom záujme v prospech vyvlastniteľa (Národná diaľničná spoločnosť, a.s.) podľa zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

II. Žaloba

2. Žalobkyňa sa včas podanou žalobou domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 24702/2020/SV/70950 zo dňa 16.9.2020 a vrátenia veci orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

3. Žalobkyňa v žalobe označila ako svojho zástupcu v konaní pred súdom jej syna F. B..

4. Krajský súd v Trnave výzvou č.k. 20S/52/2020-11 zo dňa 3.12.2020 vyzval F. B., aby zaslal správne mu súdu originál alebo overenú fotokópiu plnej moci (resp. elektronický dokument, ktorý vznikol zaručenou konverziou); zároveň aby predložil doklad o dosiahnutom vzdelaní.

5. F. B. reagoval podaním zo dňa 29.11.2020 v ktorom uviedol, že žalobkyňa je zastúpená jej synom, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie. Žalobkyňa ani jej syn neočakávali, že budú vyvlastnení a zástupca denne so sebou jeho diplom nenesí. Jeho možnosť pohybu v rámci opatrení proti šíreniu Covid-19 je obmedzená.

6. Podaním zo dňa 31.12.2020 F. B. predložil splnomocnenie zo dňa 28.11.2020, ktoré mu udelila jeho matka A. B. a všetky písomnosti adresované F. B. sa majú doručovať k rukám G. H., A., A. XXX, D. E.. Vo vzťahu k § 49 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len SSP) uviedol, že tento paragraf ľudskú spoločnosť k lepšiemu neposunul. Advokát ako taký poskytuje právne poradenstvo (vo väčšine prípadov platené). Od advokáta nie je možné očakávať, aby svoje služby poskytoval zadarmo. Nie je preto možné urobiť z neho ďalšiu podmienku / prekážku na ceste k spravodlivosti. Zákonodarca ale ustanovením § 49 ods. 1 SSP učinil práve toto. Otázkou zostáva, či zámerne. Vyvlastnený, ktorý v drivej väčšie právnické vzdelanie nemá a prichádza o majetok, má zo strany štátu prekážku v podobe advokáta. To aby si hneď na začiatku akúkoľvek žalobu poriadne rozmyslel. To, že môže byť i v práve, už nikoho nezaujíma. Napadnuté rozhodnutie sa týka práva vlastníť majetok, preto ho nie je možné vylúčiť z preskúmania súdom. V prípade správnych žalôb týkajúcich sa vyvlastnení je aplikácia § 49 ods. 1 SSP podľa jeho názoru protiústavná a neaplikovateľná.

7. F. B. v podaní zo dňa 7.8.2023 uviedol, že Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 20S/157/2020-119 zo dňa 17.4.2023 (v konaní, v ktorom je žalobcom) zrušil rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby SR, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného úradu Trnava o vyvlastnení.

III. Vyjadrenie žalovaného a ďalšieho účastníka

8. Žalovaný v písomnom vyjadrení navrhol žalobu zamietnuť. V podrobnostiach sa pridržiaval odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

9. Ďalší účastník navrhol žalobu odmietnuť ako oneskorene podanú.

IV. Relevantná právna úprava

10. Podľa § 49 ods. 1 SSP žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť.

11. Podľa § 51 ods. 1 a ods. 2 SSP účastník konania a osoba zúčastnená na konaní si ako zástupcu môžu vždy zvoliť advokáta. Ustanovenia § 49 ods. 1 tretia veta a ods. 3 platia obdobne (ods. 1). Účastník konania a osoba zúčastnená na konaní sa môžu dať zastúpiť procesne spôsobilou fyzickou osobou, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a účastník konania a osoba zúčastnená na konaní sú jej blízkou osobou. Tento zástupca môže konať len osobne; tým nie je dotknuté ustanovenie § 49 (ods. 2).

12. Podľa § 99 písm. b/ SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak zistil taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, a nebol dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1.

V. Závery správneho súdu

13. Správny súd v Bratislave uvádza, že v zmysle § 3 ods. 3 písm. b/ zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 398/2022 Z.z. prešiel výkon súdnictva od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Z uvedeného dôvodu je spis Krajského súdu v Trnave sp. zn. 20S/152/2020 vedený na Správnom súde v Bratislave pod sp. zn. TT-20S/152/2020.

14. Správny súd primárne skúmal podmienky konania, po splnení ktorých môže vo veci konať a rozhodnúť. Jednou z podmienok konania je nepochybne aj právne zastúpenie žalobcu v konaní pred správnym súdom.

15. Správny súd zistil, že žalobkyňa v žalobe označila za svojho zástupcu jej syna, ktorý nie je advokátom. Na výzvu Krajského súdu v Trnave syn žalobkyne reagoval tak, že ustanovenie § 49 ods.

1 SSP upravujúce obligatórne právne zastúpenie žalobcu v konaní pred správnym súdom je podľa jeho názoru neaplikovateľné a protiústavné v konaniach týkajúcich sa vyvlastnenia.

16. Správny súd na účely výkladu zastúpenia podľa § 51 SSP upozorňuje na vzťah medzi § 49 SSP, upravujúcim výlučne obligatórne zastúpenie žalobcu a výnimky z takéhoto zastúpenia, a § 51 SSP, ktorý pojednáva o zastúpení účastníka konania (vrátane žalobcu) a osoby zúčastnenej na konaní. Vyriešenie otázky, či v konkrétnom prípade zastúpenia žalobcu treba aplikovať § 49 ods. 1 SSP (povinné právne zastúpenie žalobcu advokátom), alebo prichádza do úvahy použitie § 51 SSP, závisí od toho, či ide o konanie, v ktorom musí byť žalobca zastúpený advokátom podľa § 49 ods. 1 SSP, alebo ide o konanie, v rámci ktorého zákon zastúpenie advokátom nevyžaduje (§ 49 ods. 2 SSP). Ustanovenie § 51 SSP sa vo vzťahu k žalobcovi s možnosťou jeho zastúpenia jeho blízkou osobou s právnickým vzdelaním použije len v taxatívne vymenovaných prípadoch, kedy zákon nevyžaduje povinné právne zastúpenie (§ 49 ods. 2 SSP): (i) vo veciach, v ktorých je daná príslušnosť okresného súdu podľa § 12 SSP, (ii) v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b/ až e/, g/ a i/ - žaloba vo veciach správneho trestania, v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy, vo volebných veciach a žaloba vo veciach politických práv, (iii) v konaní o správnej žalobe vo veciach slobodného prístupu k informáciám podľa osobitného predpisu a (iv) ak je žalovaným Centrum právnej pomoci. Ani o jedno z uvedených konaní v predmetnej právnej veci nejde.

17. Žalobkyňa sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia, ktoré sa týka vyvlastnenia jej nehnuteľnosti vo verejnom záujme. Ide teda o konanie, v ktorom Správny súdny poriadok vyžaduje povinné zastúpenie advokátom (toto konanie nemožno subsumovať pod výnimky upravené v § 49 ods. 2 SSP). Z uvedeného dôvodu nie je možné, aby bola žalobkyňa zastúpená jej synom, hoci aj s právnickým vzdelaním; zákonodarca je v tomto type konania jednoznačný, keď vyžaduje právne zastúpenie advokátom. Ak si žalobca v konaní týkajúcom sa vyvlastnenia nezvolí ako zástupcu v konaní odborne spôsobilú osobu (advokáta), môže konať iba sám bez zastúpenia blízkou osobou.

18. Žaloba nebola spísaná advokátom, čo dosvedčil aj F. B., syn žalobkyne, v jednom zo svojich podaní, keď uviedol, že žalobu spísal on. Zároveň polemizoval, že ustanovenie § 49 ods. 1 SSP o povinnom zastúpení žalobkyne advokátom nemožno aplikovať; toto jeho tvrdenie však nezodpovedá ustanoveniu § 49 SSP.

19. V tomto štádiu konania už ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý správne súdu bráni pokračovať v konaní, preto správny súd konanie zastavil podľa § 99 písm. b/ SSP.

20. Správny súd dopĺňa, že aj keď F. B. poukazoval na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 20S/157/2020-119 zo dňa 17.4.2023 (v konaní, v ktorom je žalobcom), ide o odlišnú procesnú situáciu ako v predmetnej právnej veci. Vo veci sp. zn. 20S/157/2020 bol žalobcom F. B., ktorý absolvoval právnické vzdelanie, a teda je prípustné aby sa v konaní zastupoval sám. Navyše, rozsudok č.k. 20S/157/2020-119 zo dňa 17.4.2023 bol zrušený rozsudkom Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 4Svk/29/2023 zo dňa 25.9.2024 pre nesprávne právne posúdenie veci.

21. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 171 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého ak účastník konania procesne zavinil odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania.

22. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Pri zastavení konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady trov konania kľúčové zistenie, či niektorý z účastníkov (a pokiaľ áno, ktorý z nich) z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania. Kritérium procesného zavinenia treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalobca v konaní požadoval, resp. akého výsledku sa domáhal, a skutočnosťou, pre ktorú bolo konanie zastavené. To znamená, že použitý termín „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie strany a následkom je zastavenie konania (m.m. nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 454/2010 zo dňa 7.6.2011, uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžo 225/2010 zo dňa 25.10.2010, sp. zn. 2 Sžf 2/2011 zo dňa 16.3.2011).

23. Podľa názoru správneho súdu žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania, a z uvedeného dôvodu by bola povinná nahradiť žalovanému trovy konania, ktoré mu v tomto konaní vznikli. Žalovanému však v konaní nevznikli trovy konania a správny súd navyše nezistil dôvody, na základe ktorých by bolo možné od žalobkyne spravodlivo požadovať, aby nahradila žalovanému – orgánu verejnej správy, ktorý zamestnáva zamestnancov s právnickým vzdelaním, ktorí ho na súde zastupujú – trovy konania, preto žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

24. Správny súd nepriznal právo na náhradu trov konania ani ďalšiemu účastníkovi konania vzhľadom na absenciu uloženej povinnosti zo strany súdu, ktorá by mu spôsobila vznik trov konania (§ 169 SSP).

25. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jeden mesiac od jeho doručenia, na Správny súd v Bratislave (§ 493e SSP). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.